

kui neid küllwand, ja kaebas siis, kui seeme muidugi üles ei tahtnud tärkada: Minu töö ei õnnista mitte!

Seda moodi õhkawad kaa mitu ja mitu ristiinimest oma õnnetuise üle ja mis õigusega, seda ei wõi otsekohe wälja ütelda. Niipalju aga on tõsi, et seal juures eksitust mitmel kombel sünnib. Sest kes inimesi õieti tähäle on pannud, peab tunnistama, et haigusel, wigase ihuliikmetest ja muu tõiste alwa asjadest, kus juures muidugi ühtigi ei wõi parata, et küll needsamad üsna tihti inimeste oma süü läbi juhtuvad, ma ütlen, neist wigadustest rääkimatta on sagedasti küll need inimesed, kes hea meelega õnnelikuks tahaksid saada, ise süüdlased, kui nende kohta see wana sõna ei taha tõeks minna: Igaüks on oma enese õune sepp. Jumala abiga lähäb küll inimesel korda hoolsa tööga selle järjele jõuda, mis ta omaks õimeks arwab hea olevad, kui ta aga Jumalat paludes ja tööd tehes mõistab

- 1) aega õiete oma kasuks pruutida —
- 2) wäham wälja anda, kui sisse tuleb — ja
- 3) oma wara hästi loos hoida.

Kuulus Benjamin Franklin, kes 100 aastat eest Ameerikamaal elas ja kes enne palju wiletsust pidi nägäma, enne kui alwa põlwesti ann ja õime sisse sai, seesamma kuulus mees on

kord ühes osawalt kirjutud mõnisa õpetliku tükkis, mis ta „waejeks Richardiks“ nimetas, selgeste tunnistanud, kuidas need, kes püüawad õnnelikuks saada, seda kaa võimalikult wõiwad teha, kui n'ad aga Jumala abi peale lootes kindla meelega usimise, truimise ja oma wara loos hoidmisega oma etteseatud sihi poole liisawad. Ta näitab seal selgeste, kuidas inimesed ennast wäga pettawad, kui n'ad oma eksimõtte järäl arwawad, et — mis see üks minut on? ehk — on see kopikas kaa asi? ja muud sellesarnast weel. Sähärdune arwamine on kerglane ja otsekohe ütelda patt, sest et niisugused küsimised seda kergelt meelt awaldawad, misga Jumalast antud aja ja waraga ümber käitakse. See arwamine on juba mõnda jõukad waejeks ja lehwat walge kepi warale saatnud. Seepärast, kes paremat põlwe taga igatseb, pidagu meeles, et 1) aeg on kuld! Et küll pääwal enam tunda ei ole, kui 24, siiski nagu kardaks mõni, sedagi weel liiga olevad, et seda otsegu meelega tühja äraswiidab, ilma selle peale mõtleminna, kui palju kasu selle aegus oleks wõind enesele ja ligimisele saata. Kui kaa üks ainus weerand tund saab äraraisatud, siis teeb see 300 tööpääwa kohta ometi 75 tundi ja see on otsekohe 7 tööpääwa. Mis ütleks ajaraiskaja see peale, kui kuuleks, et